

Mariaus Katiliškio bibliotekos originaliosios kūrybos konkursui

Ilona Bartkevičiūtė

Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos
4f klasės mokinė

Novelės

Mokytoja Regina Grubinskienė

2005 m.

Ilona Bartkevičiūtė

Akys

Išsidrebiu ant hamako. Šis lėtai mane siūbuoja. Mmm... Gera... Jaučiuosi tokia pavargusi, lyg akmenis būčiau į kalną ridenusi... Užsimerkiu. Reikia truputį nusnūsti.

- Mūūū... Mūūū...

Vaje, ir ko gi ta nerimsta? Bandau išsiropšti iš savo guolio, bet neišlaikau pusiausvyros ir krentu ant žemės... Apačioje minkštutis samanų kilimas – traumų išvengiu.

Prieinu prie gyvatvorės ir pasistiebusi iškišu galvą.

Pievoje ganosi karvė.

- Ptrūke! Čiš! – sušunku naiviai manydama, jog žaloji mane supras.

Karvė apsisuka, suplevena ausimis ir atsuka man užpakalį.

KARVĖ iš manęs tyčiojasi!

Įrėmusi rankas į šonus nušlepenu į pievą.

- Ei, tu! – kreipiuosi į gyvulį.

Ši atsuka ir aš jau išsižioju šaukti, bet...prieinu arčiau ir įsmeigiu žvilgsnį į karvutės akis. Jos didelės, šiltos, raminančios, kupinos meilės... Pritupiu, nuraunu žolės kuokštą ir pakišu po snukiu.

Karvutė lyžteli mano pirštus, bet žolės nepaliečia, pažvelgia širdį glostančiu žvilgsniu.

Šypteliu ir, užmiršusi, ko atėjau, glostau gyvulį.

Paskui pabučiuoju žalmargės snukį ir nubėgu.

Nedažnai žmogaus akyse rasi tai, ką pamačiau...

Ilona Bartkevičiūtė

Dramblionė

Šaltas, tuščias kambarys. Paimu vieną smilkalų lazdelę. Įžiebiu degtuką. Ugnis. Šviesa. Šiluma.

Lazdelė ima smilkti. Siauras dūmų srautas kyla aukštyn ir išnyksta lubose. Dūmų takelis veda į nežinomybę. Kaip gyvenimas. O tu vis eini, eini...

Pūsteliu. Tiesus takelis suvingiuoja.

Ne, man to neužtenka... Noriu skraidyti!

Atsidarau langą, atsisėdu ant palangės. Kojos kabalduoja ore. Stebiu kranksinčias varnas. Nedorėlės, vagilės... Bet skraido!

Užšoku ant vienos varnos sprando. Skrendu!

- Ko tu pati neskraidai? – stebisi varna.
- Kaip tai? Negi nežinai, kad žmonės negali skraidyti!
- Klysti. Tai jūs, žmonės, nežinot, jog mokat! Paprasčiausiai reikia nušokt nuo aukštos uolos ar kalno.
- Užsimušiu.
- Ne, žmonėms iš baimės užauga sparnai.
- Meluojį...

Varna tiesiog nuleidžia mane žemėn. Prisėdu ant suoliuko parke. Krenta lapai. Lėtai sklando ore ir saugiai nutupia ant žemės... Skraido! Aš irgi galiu...

Užlipu ant daugiabučio stogo. Pažvelgiu žemyn. Akyse užsidega baimė.

Nušoku! Atsitrenkiu į asfaltą ir subyru. Mažytės dalelės susigeria į žemę...

Gal atgimsiu drugeliu?

Ilona Bartkevičiūtė

Saulės kvapas

Turiu nedidukę peteliškę. Plevendama ryškiaspalviais sparneliais, ji džiugina mane.

Sykį peteliškei parūpo, kuo kvepia saulė. Atsakymo nežinojau, taigi išleidau ją saulės pauostyt.

Keliauja mažylė spindulių numegztu taku. Saulė vis artėja, margaspalvė kraipo savo nosytę, tačiau nieko neužuodžia.

Saulės šviesa ir karštis stiprėja. Peteliškė vargiai mojuoja sparneliais. Nusivylusi ji nusprendžia grįžti atgal. Tuo metu debesis paslepia saulę. Spindulių takas dingsta ir peteliškė, pasiklydusi debesų šalyje, nutupia ant vieno iš jų. Debesis ima juoktis:

- Liaukis! Nejudink sparnelių! Kuteni!
- Atleisk... Gal galėtum man padėti sugrįžti namo?
- O ko tu čia atskridai?
- Saulės pauostyt.
- Ir?

Peteliškė nuleidžia akutes:

- Neužuodžiau...
- Tai kodėl jau nori namo?

Plaštakė susimąsto.

Tačiau aš, jos pasiilgusi, pūstelėjau į dangų...

Debesys išsiskyrė ir vėl nušvito spindulių takas.

Plaštakė nutūpė ant mano delno.

- Na? Koks saulės kvapas? – klausiu.
- Tavo delnas kvepia saule...

Saulių pasaulis

Tiesiu rankas į dangų ir bandau nukrapštyti debesis, kad išvysčiau žvaigždes. Šios žibančios saulės puošia naktinį dangų. Aš jį dievinu. Skaidrų, žvaigždėmis nusagstyta...

- Kokie ryškūs šiandien Grįžulo ratai!
- Užverčiu galvą, tačiau net nežinau ko ieškoti.
- Va ten! Samtis! – pirštu piešia danguje Saulius.
- O! – mano balsas kupinas nuostabos.
- O štai ten mažasis samtis.
- Kur?

Saulius švelniai pasuka mano galvą.

- Ten. Tik apsvirtęs.

Apima vaikiškas jaudulys. Stebuklinga ir pasakiška! Girdėjau apie Grįžulo ratus, bet niekada neieškojau jų danguje.

Susėdam ant lieptelio ir įmerkiam kojas į ežerą. Vanduo šiltas.

Užsižiopsau į dangų.

- Žvaigždė krenta! – pašoku.
- Spėjai norą sugalvot?
- Ne...- susikremtu.
- Neliūdėk, dar pasitaikys proga, - ramina mane Saulius.

Ir štai dar viena ugnimi nudažo dangų... Perduodu jai savo troškimą.

Saulius išmokė matyti dangaus grožį... Paslaptinius paveikslus, nutapytus nežinomo dailininko ranka. Iki šiol aukštai driekėsi tik beribė tamsi erdvė...

Rudeniniame danguje sužibo keletas žvaigždžių.

Mano noras išsipildė.

Be nieko

Rausvas spinduliukas pakutena Eiviltei veidą. Ji nereaguoja ir snaudžia toliau. Tačiau įkyruolis įgnybia jai į nosį! Eiviltė krūpteli. Visai čia ne spinduliukas, o jos broliukas Matas!

- Eivilte, pabusk! Jau lytas!
- Palik mane ramybėje! Net savaitgalį pamiegot negalima! Eik iš čia!

Matas patempia lūpą ir išlekia pro duris.

Eiviltė krenta į lovą. Tačiau netrukus į kambarį vėl kažkas įeina.

- Juk liečiau dingti! – sušunka Eiviltė ir pažvelgusi nurausta. - O, mamyte, labas rytas!
- Kodėl išvarei broliuką? Drybsai iki pietų, užuot padėjusi man, ir dar rėkauji?

Eiviltė susiraukusi ropščiasi iš lovos ir tvarkosi.

- Sese, jau atsikėlei? – kalbina Eiviltę Matas, kai ši įžengia į virtuvę.
- Ne, dar lovoj guliu!- ironiškai atrėžia. – Kas pusryčiams?

Supypsi Eiviltės telefonas.

- Mamyte, Lina mane kviečiasi į svečius. Galiu?
- Gal geriau su broliuku pabūk. Jis tavęs pasiilgo.
- Gerai...- atsidūsta. – Matai, eime.

Berniukas patenkintas pasiveja Eiviltę ir įsikimba į ranką.

- Einam pazaist policiją? Mamytė nupilkio linkinį!

“Nenoriu žaisti tų kvailių pyplių žaidimų! Nusibodo! Tik mokslai ir namai! O, kad visi dingtų! Noriu ramybės!”

Naktį Eiviltė negalėjo užmigti. Turbūt supykde miego dėdulę... Atsikėlė ir priėjo prie lango. Pilnatis. Gražu.

- Kaip norėčiau, kad liktume tik mudu, - kalbėjo ji mėnuliui.- Jei aplinkui būtų tuščia, man nereikėtų prižiūrėti brolio, klausytis nuolatinį mamos priekaištų, sėdėti prie namų darbų... Būčiau laimingiausia pasaulyje!

Nubudusi Eiviltė nustemba: ji guli ant nusilupusio dažais suoliuko pakelėje. Apsidairo aplinkui. Tuščia. Kelias ir aplinkui beribė pieva.

Rytas. Bet dar tamsoka. Blyškiai švyti mėnulis. Tyla.

Eiviltė pakyla. Bėga, lekia, skrieja! Šypsosi!

- Tuščia! Tik mudu! – šaukia ji. – Štai čia pasaulis, kurio taip troškau!

Netrukus Eiviltė pavargsta bėgti. Sustoja. Šypsena nuropoja nuo veido ir pasislepia. Akyse šmėsteli nesusipratimas.

- Tuščia?!

Mergina apsisukusi ima lėkti atgal. Tuščia! Tada ji lyg vėjas skrieja pirmyn. Niekas nesikeičia. Kelias. Pieva.

- O kur mano tikslas? Mano žygio kulminacija?

Eiviltė išsekusi, ne savo žingsniais keliauja į priekį. Staiga priešais save pamato Matą.

- Matuk, apkabink mane! – ir tekina leidžiasi link jo.

Matas dingsta. Eiviltė tik spėja priglauti lūpas prie oro...

Rieda ašaros. Sūrios, sūrios...

Kelias tuščias. Eiviltė rankioja viltis ir niekus. Susideda juos į širdį, bet pameta. Ji visiškai viena.

- Nebenoriu tokio pasaulio! Pavargau kalbėtis su savimi! Mėnuli, padėk man!

Eiviltė apsidairo: kažkas ją vejasi! Tai Laikas! Jis pasiveja... ir pralekia su ironiška šypsena. Nesustoja, bet įmeta į Eiviltės vienišumo našta didžiulį švino gabalą!

Sunkiais žingsniais mergina juda keliu...

- Pavargau, nebegaliu! Sustot bijau... O jei išnyksiu?!

Nebeneša jau kojos. Eiviltė suklumpa ir griūna. Iškrinta švino gabalas. Ji užsimerkia. Nenori matyti savo galo.

- Aš klydau! Ten, kur tuščia, nėra lengviau! Mėnuli, gražinki man gyvenimą!
- Kelkis! – liepia mėnulis.
- Skauda! – dejuoja Eiviltė.
- Žinau, aš gyvenau...

Ilona Bartkevičiūtė

Surasiu

Trenkusi durimis, atsisėdu ant grindų priešais veidrodį.

“ Ašarėlė nuriedėjo, nieks manęs taip nemylėjo...”- niūniuojau melodiją ir gaudau sūrų lašelį, riedantį skruostu.

Pykstu? Né velnio! Parodau sau liežuvį ir nususuku.

- Man liūdna... Na, o tu, auksaspalve, kaip gyveni?

Mažylė pasakoja neįtikėtiną istoriją ir susijaudinusi nardo iš vienos vietos į kitą. Giriasi ji man, kad suskaičiavo visus akmenėlius, o vidudienį netgi pagavo saulės spindulį, įkritusį į akvariumą.

Pabarvenu į stiklą, taip ją pagirdama.

Žuvytė, panirusi į dugną, atverčia vieną kriauklę. Po ja – blizgantis akmenukas.

Žinau, žinau- vis vien kada nors surasiu...